

Recordor alicubi me legisse quod D. Nicolaus fuerit hic sacrista, sed hoc in praesenti invenire non possum : quidquid de eo sit, quinquaginta annis laudabiliter vixit in ordine et obyt 11 Januarij 1559.

Familia hujus D. de Behault

D. Joannes de Behault dives mercator et artifex ornamentorum Ecclesiasticorum habitabat Montibus circà Domum ubi venduntur Blada, et uxorem habebat piam matronamHic, relictà viduâ obyt 1529. eorum filij fuerunt : D. Nicolaus Religiosus noster.

Franciscus de Behault nuptus A° 1517

Joannes de Behault

Filiae : una nupta Michaeli Malapert

Una vocata Germana, nupta Huberto Hildewere

Patruus D. Nicolai nostri : Michael de Behault. cujus uxor

obyt 1517. cujus filius Joannes saepè nobis benefecit; habebat et filiam professam in Domo sororum grisearum in Montibus.

D. Quintinus de Behault alter Patruus D. Nicolai nostri.

Isabella de Behault amita nostri D. Nicolai, nupta Huberto Mils

Doliario, qui obyt 10 Octobris 1518

Hi omnes varijs vicibus nobis benefecerunt, ut videndum est in Manualibus Procuraturae hujus Domûs. R.I. Pace

D. Nicolaus Le Cauchie a Markâ monachus profusus hujus Domûs, qui anno 1551 hic erat Sacrista et anno 1555 in hac Domo Vicarius quando celebravimus Exequias Patris ejus Alexandri van der Catsie. defuncto autem 8^a Januarij 1556 D^o Arnoldo a Tiliâ hujus Domus Priore, hic D. Nicolaus Prior est electus ex Vicario. Tempore Prioratûs hujus invenio scriptum in fine computûs hujus Domûs : Anno 1557 in aestate valebat sextarium Bladi sive siliginis sex florenis, nunquam meminit se homo legisse, blada fuisse tam cara: miserabile erat videre homines fame marcessere. sed Dominus eam inopiam magnâ cumulo lavit benedictione; ita ut messe peractâ, quod antè venijt sex florenis, dabatur novem stuferis. Deo laus aeterna ! In Procuratorem suam hic D. Nicolaus a P.P. Visitoribus petierat et obtinuerat D. Franciscum de Cavenere professum D. in Scheut, qui defuncto Priore D. Nicolao Le Cauchie 18° Aprilis 1559 ad suam Domum rediens in illâ institutus Procurator fuit.

(2207) Ch M 142

D. Livinus van der Haghen alias Oumens vel Dumens, natione Gandensis, profusus hujus Domûs . qui factus est sacrista, tum circà annum 1553 ex vicario factus Procurator.

(2023) Ch M 180

quod gerens officium scripsit Registrum Bonorum nostrorum quod adhuc vocamus Haghen. circa finem autem vitae D. Nicolai le Canchie missus fuit Hospes Liram, mortuo vero D. Le Canchie Priore praedicto 18 aprilis 1559 electus est in hujus Domus nostrae Priorem; quod officium gessit usque ad 11^m septembris 1566, dum defunctus est: vero similiter ex merore et tristitia super illis quae paucis diebus antea, hic accederant. scriptum autem invenimus in Registro vocato vel intitulato 1508, de hoc anno 1566, sequentia : Hoc anno 1566, 27 augusti fuit Ecclesia nostra ab Hugonistis Iconoclastis contaminata, altaribus dejectis, imaginibus confractis et libris permultis dissectis et dilaceratis. Venerant hi Praedones ex Aldenardo et locis vicinis acciti ab Angianis haereticis . qui tamen impunè haec non fecerunt ; si quidem 28^a ejusdem jussu Illustrissimae Ducissae Parmensis Belgii gubernatricis, multi ex ijs capti fuerunt, aliquot etiam occisi circa Bello pratum . ex captivis 30^a ejusdem mensis juxta Gerardi montes fuerunt 22 suspensi, et 31 in Toro Gerardi montensi ligati ad scalas cujusdam currus egrigie virgis caesi. atque haec fuerunt initia tot dolorum et laborum tot aerumnarum quas passum est nostrum Belgium totis his 30 annis. haec ultima fuerunt his addita postea et (pergit) ad quas enarrandas vix sufficit lingua humana et necdum finis. Deus tandem nostri misereatur. Hoc eodem anno ut habet Libellus quidam in Procuraturâ antequam supra dicti nebulones haec inceperant absconsa fuerat Tabula summi altaris nostri in Horreo sub Straminibus, ubi salva remansit. haec est illa qua jam pendet ad murum anteriorie Ecclesiae nostrae cum Imaginibus et figuris deauratis de Passione Domini nostri.

Per totum Belgium impij Iconoclastae illi furorem et rabiem suam in Imagines ostenderunt hoc anno, unde Chronicon sancta tUa ConCULCata sUnt et Contra Minataypris 15^a augusti. Antverpiae 20 augusti, Lirae 21 augusti. Delphis 24 augusti. Leydis 22^a augusti. Gandavi 22 augusti. Mechliniae eadem die. Et eadem etiam die Amstelodami. In Sylvâ Ducis 24^a augusti. Ultrajecti 10 octobris. Tornaci 24 augusti et eadem die Valencensis.

D. Joannes Baert aliàs Barba, Gandensis et natione et professione, defuncti Prioris supradicti loco fuit hujus Domus super annum institutus Rector sed a Capitulo gli

(1379) Gr 11094

sequentis anni 1567 confirmatus non fuit. Venerabilis vir ille postea factus Prior est in Domo suae professionis Gandavi et successu temporis Provinciae hujus Convisitator. sed sub eo (ut Wallius Bruxellensis habet) anno 1578, 21^a february Domus illa Gandensis Geusiorum factione, accedente auriaci jussu, solo aequata est. diviso sic Conventu V.P. Barba cap= tus et in Arnhemiam ductus ibidem longum passus est exilium. Obyit autem 22 Januarij 1604.

D. Martinus de Beir Angiensis, monachus prof^s hujus Domûs in quâ et Prior fuit anno 1555, adeoque ante D^o Arnoldum a Tiliâ qui suprâ. quid postea de eo factum sit an alibi suffectus an hic manserit, invenire non potuimus. hoc solum inveni quod anno 1538 fuerit hic novitius. cum Calendaria nostra praecedentia, diem quidem obitûs nostrorum sed annum non indicare soleat, nec chartas Capituli gls habeamus, hoc solummodo dicere de illo possumus quod obierit 7^a february.

Depono hic aliorum hujus Domûs Religiosorum professorum nomina de quibus non constat nisi dies obitûs eorum in Calendario, igitur :

D. Joannes Boleti qui obyt 12 octobris
D. Joannes Rosman qui obyt 9 Februarij
D. Ingelramus qui obyt 28^a July
D. Bartholomeus a Leida qui obyt 5° Martij
D. Simon Nennij qui et hic vicarius fuit et obyt
25 aprilis 1581, hospes fuerat Gandavi uno anno 1576.

D. Petrus de Espen prof. hujus Domûs cujus Parentes habent hic anniversarium in antiquo Calendario ad 10 May, sed obitum Petri non datur in eo sub hoc cognomine. Unus Petrus ex hâc domo fuit missus hospes in Scheut per Cartam añ 1577, an ille sit ignoramus.

D. Gerardus Govaert Alostanus monachos prof. hujus Domûs ; Hospes in Domo Leodij in quâ et defunctus est anno 1586, 20 Januarij

D. Philippus Jacobs qui obiit 18 may
D. Martinus, vestitus 16 augusti 1518 professus anno sequenti 1519, cujus mater copiosas fecit expensas.

(2077)

Ch 17185

Ch 101 ?

Ch 11218

D. Joannes van der Haghen prof hujus Domûs
qui sub Priore Livino van der Haghen anno 1565 missus
est Alostum pro ordine S. Diaconatûs, de quo ulterius nihil
invenio.

D. Joannes de Goy monachus professus hujus D.
factus sacerdos Lirae anno 1538, de quo et Cartâ Capituli
generalis anno 1557 habet articulo Domûs Capellae : Et D^o
Joannes Goy ibidem professus, habeat patientiam in suâ
petitione. obyt in Calendario 27bris, annus non dicitur.

Ch M 133 (1565)

D. Joannes Bradefeirt Angiensis monachus prof
hujus Domûs circâ Pascha A^o 1571 et cantavit Primitias
suas A^o 1572. Procurator factus anno 1577 mansit et usque
1588, quo anno varij Religiosi ex hâc Domo ad exteras provin=
cias sunt missi et hic apparenter cum alijs, quare mirum non
est quod in Calendario hujus Domûs non inveniatur : Chartas
genel Capituli consulere non possumus quas non habemus.

Ch n 121 (1421)

D. Andreas Loodts Hulstensis professus D. Lovanij
et tunc Procurator in Domo Gandavi, per Cartam Capituli genl
anno 1567 hujus Domûs Capellae factus est Prior, et hinc discessit
D. Baert Rector Domûs ad domum suam Gandensem. sub eo
Tabula summi altaris quae Iconoclastarum furorem evaserat
ut ante diximus, iterum suo loco fuit reposita et 7^a Junij 1569
consecravit R. D: Martinus Cuperus S. Theolog Doctor et
Episcopus Calcedonensis, suffraganeus Cameracensis 6 alta-
ria in hâc Domo. primum in summo Choro, in honorem
ommium apostolorum. 2^m in honorem B.V. Mariae ante Chorum
3^m ibidem in memoriam B. Joaⁿi baptistae. 4, in memoriam
B. Ursulae et sodalium. 5^m in memoriam S. Nicolai et om=
nium sanctorum Episcoporum. 6^m in memoriam S. Cathari=
nae V. et Mart. Postridie hoc est 8 junij consecrata sunt ab
eodem 3 altaria : primum in sacello B.V. Mariae anteriore
in memoriam ejusdem B^{mae} Virginis, 2^m in memoriam S. Annae
Matris B.V.M. et 3^m in Capitulo in honorem Salvatoris nostri
D. J. Christi. Indulgentias concessit ex parte quâ et R^{mi} Archi-
Episcopi Cameracensis in omnibus altaribus in die anniversa-
ria Dedicationis eorum 80 dies, et in omnibus diebus festis
in quibus agitur memoria dictorum Patronorum ut suprâ 40
dies Indulgentiarum.

✓ L. M. 157 (1722)

per Cartam 1570 facta misericordia Priori Domus monachorum ad suam magnam instantiam, additur in eà Cart : Et visitatores receptâ Chartâ capli gls, quanto ejus ad dictam Domum accedant et dictae Domui de Pastore idoneo provideant auctoritate Capituli generalis. injece^{le}runt autem P.P. Visitatores oculos in nostrum Andream Loodts, qui statim ad illam Domum Pastore suo orbatam missus fuit, in quâ fuit ultimus Prior, paulo post eversa et diruta per Haereticos magnificâ illa Domo monachorum vel monichuysen dictâ, de quâ vir^{le}endus est Raissius. in^{le}ceperat in illâ Domo multa reformatione unde et eum laudat Carta Capli gls anni 1572 his verbis : Priori D. Monachorum ò fit mia, cujus sedulitatem et vigilantiam in reformatione dictae Domûs multum gratam habemus, et rogamus ut perseveret et proficiat. sibi verò commissos hortamur ut sint ad hoc faciles et suae salutis semper memores. Exivit autem de medio nationis prava et ad Domum Coloniensem se contulit in quâ et obyt 3 7bris 1592, vir teste Wallio Venerabilis admodum, ac pientissimus.

D Judocus de Moor alias Morus monachus professus hujus Domûs Ante ingressum ordinis venerabilis sacerdos et Decanus Bergensis ad zomam vir doctus vestem Cartusianam in hâc Domo recepit anno 1573 initio may, professionem emisit in maio 1574. Tribus annis post hanc suam professionem vix completis advenit Cartha Capituli generalis per quam factâ misericordiâ D^o Nicolao Huart D. Judocus hic nominatur Prior his verbis : Priori D. Capellae fit misericordia, et ad instantiam sanioris partis Conventûs Domûs praeficimus in Priorem dictae Domûs D. Judocum de Moor monachum ibidem professum. D. autem Nicolaus Huart missus est Prior ad Domum Ziriczeae. Anno 1577 haec acta fuerant : et anno sequenti 1578 D Judocus ascendit ad generale Capitulum indictâ illi Collatione, et Carta inde veniens dicit de eo articulo Capellae : quem rogamus, ut in suis multimodis tentationibus patienter praestolatur divinum auxilium. Hoc anno Wallius de Cartusia propè Bruxellas in Scheut : 5^a februarij ait, fugientibus ex conflictu (queratur ille conflictus alibi) caeteris militibus ordinum, dispersi sunt per pagos Bruxellae vicinos, et magnus erat tumultus in civitate Brux ita ut fugerent multi Cives et Ecclesiastici timentes obsidionem civitatis : et eodem die recesserunt ad Domum Capellae relicto monasterio : D^o Christianus Nouts

Ch N 176 (1957)

Prior, D. Franciscus Caveneer, D. Nicolaus Coen sacrista, D. Petrus Leuwis et D. Joannes de Broyere cum f^r Joanne Lambertⁱ Donato; quos omnes D. Judocus de Moor Prior noster humanissime excepit et in quantum potuit fovere conatus est per totam quadragesimam, caeteris Religiosis Bruxellensibus ad civitatem se conferentibus ibique remanentibus. Sed qui ad hanc Domum confugerant supradicti diu hic subsistere non potuerunt, propter Haereticos qui et hic praevalere incipiebant. Nam ex nostris 6^a aprilis cum dicto D^o Petro de Leeuwis missus est ad Domum Ultrajectensem frater Cornelius Eeckhaut de Alosto novitius in hâc Domo qui anno praeterito 1577 in festo S. Brunonis habitu monachali donatus fuerat de quo infra.

Carta Capituli nostri glis hoc anno hortatur D. Judocum Priorem nostrum his verbis: quem rogamus ut in suis multimodis tentationibus patienter prestoletur: ut supra. Hoc anno circa Pascha cessavit hic divinum officium in cantu celebrari propter Hereticorum rabiem, nec fuit haec Domus Capellae a nostris fratribus inhabitata ab hoc anno, usque ad annum 1593 circa festum S. Joannis baptistae et Tabula summi altaris de quâ supra iterum est separata et translata Angiam, ubi adhuc adservabatur anno 1595.

Carta Capituli gls anni 1580 habet: Priori D. Capellae fit mia propter bonum ad quod vocatur in Domo Leodij, et praeficimus in Priorem dictae Domûs D. Lambertum a Rossegem subvicarium monialium Brugis, sed adveniente Carta vicarium agebat in Domo de Tuchelausen; de quo infra.

In his nostris afflictionibus, persequentibus nos haereticis, junxerunt se Rustici Herinenses qui nos defendere debuissent (ad exemplum futuri temporis) scribit namque P Huart de quo infra: sub annum 1579 sicut jam aliquoties ante fecerant, exigebant a nobis scabini Herinenses duos Equos et dimidium unius Curtus in subsidium Exercitûs Regij cum quibus jam convenerat P^s Judocus Prior et promiserat se illis pro illo onere numeraturum sex Libras magnas. Ego verò cum jam redijssem ab exilio (status enim Brabantiae et Baillivus Angiensis cogerant me vertere solum, cum mandarent omnibus que liberum fecerant me interficere quocumque loco et habitu invenire : eo quod me opponerem ipsis et audacter illorum factiones reprehenderem.

Cum igitur Hannonienses et Artesiani redijissent in gratiam cum Rege Catholico, idem P^mJudocus rogavit V. Patrum Visitatorum qui nobiscum eâ de causâ exul erat in Convertu nostro Leodiensi dignaretur nos remittere Procuratorum hujus Domûs. me statim opposui ipsis scabinis: ipsi enim dicebant nos ad hov ex anti=quâ consuetudine teneri, et ad hoc inferebant, scilicet; quod Patres nostri in subsidium regium dedissent praecedentibus annis cum obsideret serenissimus Imperator Carolus Boloniam maritimam civitatem, dedissent unum Equum; qui postea revenus et nobis redditus, semper vocatus fuisset : Calais. at ego ad haec objecta respondi : verum esse quod ille Equus fuerit in illo Exercitu, sed non ijs legibus quas allegabant, verum quod cum non possent talem invenire qualis hic erat, quod emerunt eundem Equum a Patribus nostris certo praetio; quodque cum soluto Exercitu redijisset idem Equus, rogarunt iterum Patres nostros velle recipere eundem Equum pro praemisso praetio: quod fecerunt Patres nostri in gratiam Pagi, et hanc ob causam invalidum esse illorum argumentum, et quod si aliud validius non adferrent quo probare possent nos ex debito ad hoc astringi : quod potius subirem aliam incertam litis, quam ego paterer Conventum nostrum hujusmodi legibus astringi. ad quod etiam me magis excitabat quod ipsi Herinenses nihil juris vel auctoritatis in nobis haberent, tum etiam quod in suis tallijs et exactionibus nihil possent nobis imponere; sed quod cum communi Clero Hannoniae nostram annualem Taxam solvimus. Ipsi verò auditis nostris rationibus tunc siluerunt.

Diu autem D Judocus de Moor in Domo Leodij non substitit, nam 2ª Decembris 1581, subitaneâ morte nobis ereptus est

D. Lambertus van Rotselaer monachus professor hujus Domûs qui primitias suas celebravit anno 1565, et factus est Procurator in hâc Domo circa 20 Juny 1570 in quo officio perseveravit usque ad annum 1577, quo verosimiliter missus est subvicarius ad Domum monialium Brugas, et inde creatus est vicarius in Domo de Tuchelausen. Anno autem 1580 absoluto per Cartam D^o Nicolas Huart Priore hujus Domûs et ad Prioratum D. Ziriczeae translato, per eandem Cartam D. Lambertus hujus Domûs Capellae institutus fuit Prior. sed antequam charta haec ad Domum illam de Tuchelausen pervenerat piè in suo oratorio obierat et sic fuit inventus mortuus. orationi addictissimus semper fuerat, et tam sanctae famae ut visitator Provinciae Allemaniae scripserit de eo visitatori hujus provinciae quod talis et tantus vir Cathalogo sanctorum merito deberet inscribi, haec Wallius Bruxellensis.

ChMB (1980)

Ch 195 (2224)

D. Nicolaus Huart monachus professus hujus D. natus ut credimus in Marka Pago Angiae vicino, unde dicitur familia illa Huardorum originem sumpsit. quo anno hic intraverit nondum inveni nec quo etiam professionem emisens. Procurator erat anno 1557, ad annum usque 1570; quo post Cartam Capli translato D^o Andreâ Loodts (de quo supra) hujus Domûs Priore ad Prioratum Domûs monachorum, Nicolaus noster electione Conventualium ex Procuratore hujus Domûs nostrae factus est Prior, 20^a scilicet mensis Junij.

6^a Junij 1568 Bruxellis capite plexus est Comes Egmondanus cum Principè de Hornes accusati de rebellione contrà Regem Hispaniae principem nostrum; et deinde varijs in locis jussu Ducis Albani capti sunt et carceribus inclusi, varij, de simili rebellione et haeresi accusati, suspendio perierunt et bona illorum fisco adscripta inter illos erant Cives Angienses plurimi, et aliqui, super bona quorum habebamus nos Redditus annuos. ne autem nos confiscatis illorum haereditatibus Redditus nostros perderemus; D. Nicolaus hoc anno 1570, suae Majestati presentavit Libellum supplicem quatenus per D. Frasneau ad illas confiscationes Angiae constitutum obtineremus indemnisationem desuper; quod et obtinuimus. Augustiniani Angienses eandem viam ingressi etiam indemnisati fuerunt. In nostrâ supplicâ nominati sunt super quos Redditus habebamus sequentes: Hermannus de la Warde suspensus, Stephanus Pletijnx etiam Civis Angiensis suspensus sicut Franciscus delawarde, Joannes Daelman Lanus, Adrianus vander Beken. quidam Joannes Le Veu dictus Jolij fugitivus; habentes Domos suas Angiae confiscatas. Adrianus de langhendonck et Nicolaus Ghyselins suspensi qui habebant bona in pago Herinensi super quae habebamus similiter Redditus.

Supplicae P.P. Augustinianiorum nominat Stephanum Pletincx qui suprâ, Petrum Rogiers, Nicolaum Ghyselins qui suprâ, Hermannum de la Warde qui suprâ et Judocum Robyns suspensos et Martinum van der Moette, Judocum de Leene et Egidium Zegers fugitivos. Haec curiositatis causâ. Supplica P. Augustinianorum presentata fuit A^o 1573.

Scribit sequens memorabile D Nicolaus de hoc anno 1570. 3^a inquit Junij circâ horam 5^m vespertinam fuit tanta inundatio aquarum in hoc Conventu et locis vicinis, ut nostra Retinacula piscaria et Pomerium inferius submessa et inundata cernerentur et circâ pontem lapideum in plateâ ante portam videbatur et putabatur Diluvium in proximo esse iterandum: transcendabat enim aqua altissima Littora existentia circum nostra retinacula ad altitudinem duorum vel trium pedum; nec tenet memoria hominum se vidisse tantam et tam subitaneam inundationem aquarum in hisce Regionibus. Inundavit etiam nostrum vivarium in Scibbeke

hocce Diluvium (si sic dicere fas est) itaut utriusque effractis cancellis, aqua transcenderet altitudinem aggeris et plateae a villa de Schibbeke usque ad Tabernam Arnoldi Pletincx . meminisse meminert Posterii . haec ille.

Anno 1571 D. Nicolaus fecit refici et restaurari varias Imagines et sanctorum statuas, quae nondum reffectae erant, confractae in hac Ecclesiâ nostrâ ab haereticis Angiensibus et Aldenardensibus anno 1566 ut vidimus suprâ, de quorum numero fortè fuerant hi qui anno 1569 suspensi fuerunt ut hic suprâ.

D. Nicolaus noster anno 1575 per Cartam Capituli gls parvam est passus mortificationem, in his verbis: Priori D^s Capellae non fit misericordia : quem hortamur in Domino et rogamus; ut circa spiritualia invigilet, et saecularium frequentiam, inter quos periclitatur sobrietas, devitet.

Anno 1577 per Cartam Capituli absolvitur a Prioratu hujus D. et mittitur Prior ad Domum Ziriczeae in Zelandiâ hujus Provinciae, quem (inquit haec Carta) hortamur ut recuperationi et refectioni dictae Domûs invigilet: secundum quod illi mandabitur a visitatoribus, et sine consilis eorum nihil faciat. Et resideat in aliquâ Domo Ordinis diu noctuque frequentando divina, donec ad dictam Domum pateat accessus. An ad illam Domum Ziriczeae accesserit ignoramus, non videmus illum in hac Domo presentem, unde credimus illum resedissee in aliqua Domo Domui Ziriczeae viciniore.

Hoc eodem anno 1577 Princeps Orangius Rebellium et haereticorum Ductor et Caput, a Statibus Brabantiae Bruxellas vocatus fuit ubi summo cum honore receptus creatur Brabantiae Ruardus; et statim Magistratus haereticos ibi constituit et verae Religionis cultum interdixit etc opposuit autem se illis Princeps Joannes Austriacus cum Exercitu Regis Hispaniae principis nostri, et tandem devicit captâ Bruxellâ et alijs Civitatibus varijs in Brabantia et Hannonia integrâ ante finem Junij 1578.

Existimo quod hoc tempore cum accessum non haberet noster D Nicolaus ad Domum Ziriczeae aliquoties ad hanc Domum venerit et etiam fortè Bruxellas; ibique verbis liberioribus et objurgatorijs in status Brabantiae et Baillivium Angiensem, et alios forsân partem Rebellium et haereticorum tenentibus sit invectus: et ob hanc causam ad se illam proscriptionem attraxerit de quâ conqueritur fol. 87 ut suprâ, ubi dicit quod status Brabantiae et Baillivus Angiensis coegerunt eum vestere solum mandantes et omnibus liberum declarantes illum interficere, quocumque loco et habitu inveniretur: eo quod (inquit) me opponerem ipsorum conatibus et audacter illorum factiones reprehenderem.

per Cartam Capituli 1578 (fortè ut periculum non incurrent) factus est vicarius Domus Trajecti: in quâ non diu permansit sed brevi fuit expulsus cum alijs Confratribus habitantibus in illâ per Haereticos rebelles, nam anno sequenti 1578 invenitur in Domo Leodiensi hospes et ibi cum V.P. Visitatore Exul ut scribit suprâ. Ex hoc exilio ob petulantiam Rusticorum Herinensium, per Litteras obedientiales V.P. Visitatoris, ad hanc Domum nostram remissus fuit hoc anno, quo Hannonienses in gratiam Catholici Regis redierant, et Rusticos nostros compescuit statim: et factus est secundo hujus Domûs Procurator. iterum autem Rustici Herinenses in nos insurrexerunt nam scribit ipse: anno (inquit) 1580 in principio maij cum omnia vergerent in pejus in his Regionibus senatus Herinensis oportunitatem nactus, vocavit nos injus coram Baillivio (ut vocant) Hannoniae, priùs habitâ Montibus Hannoniae consultatione ut moris est; super quatuor vel quinque articulos qui hic particulariter describuntur in futurorum notitiam et securitatem majorem. In primis requirebant a nobis vel potius nos cogere nitebantur ad distribuendum singulis septimanis pauperibus in Herne bonam quantitatem panis, granorum et Cerevisiae; vel ut aliqui dicebant: duos modios siliginis, quorum distributionem sibi deberi affirmabant, eo quod nos ipsi hoc praestare minimè possemus pro antiquâ consuetudine (cum tunc essemus Domo pulsi) quae omnia deberi affirmabant ex certo Legato quod probare nitebantur ex longâ consuetudine quam consuetudinem fortè induxeremus ante duodecim annos propter improbitatem multorum pauperum et multitudinem; quia illorum in tantum accreverat numerus, quod illis nullus ordo praescribi poterat nisi hoc modo, et haec distributio fuit quandoque intermissa, secundum quod blada carè vendebantur. Nulla tamen unquam legitur in Archivis nostris legatio vel obligatio: nihil enim tenemur ex Legato distribuere pauperibus, nisi unum modium Bladi in pane conversum circa festum S. Antonij ex parte D: Joannis Struë. Item feriâ 6^a post Lucae tenemur distribuere panes quatuor Rosariorum Bladi in Ecclesiâ Herinensi, in anniversario filiorum van den Leene quod eodem die celebrari debet. Aly tres articuli concernunt particulas aliquas sylvarum aut Terrarum nostrarum, quas ad Patrum suum pertinere pretendebant, prout in Registro dicto Hagen videri possunt et describuntur. ad finem addit : Haec omnia dicebant Herinenses sibi de jure deberi: verum cum ego vocassem ad me Pastorem Herinensem et Reynerum Robaert, ostendissem quae eis nostra munimenta scripturarum, rogavi eosdem hoc velle mayero et senatui indicare, ut antequam procederent ulterius in causâ ipsi judicarent quid facto opus esset; ne si successu temporis essent illis aliquae expensae faciendae, nobis imputarent culpam.

quibus auditis, a proposito destiterunt. Ex his facile est videre quod Domus haec tunc temporis a nostris deserta erat, et ut ipse alibi notavit ab anno 1578 circa Pascha cessavit hic Divinum officium in cantu celebrari propter haereticorum inquit rabiem nec ab illo anno fuit haec Domus Capellae a nostris fratribus inhabitata usque ad annum 1593, de his plurà in forius.

Interim hoc anno 1580 nominato per Cartam D^o Adriano Dorpio in hujus Domûs Rectorem, cum noviter huc ~~forian~~ ex Domo Erfordiae ad quam confugerat fortè advenisset: Dominicà infrà octavas visitationis B^o Virginis Mariae fuit exustum hoc nostrum monasterium Capellae ab haereticis qui praesidium habebant in Ninovia. fuerunt autem exusta Ecclesia, sacristia, capitulum, sacellum S. Crucis et pars parvi Claustri; Porta anterior, Camera mulierum, et Stabula Equorum. Item secunda porta cum Domo quam abbatiam vocabant; Tres Cellae fratrum Laicorum cum portâ Pomarij et Cellâ Procuratoris. eodem die exusta etiam fuit Colonia nostra cum Molendino in Scibbeque et aliquanto tempore post Colonia nostra in Ezelenbergh.

ab hoc tempore D. Adrianus Rector et noster hic Nicolaus Huart Procurator, dimittentes hanc Domum et Refugium nostrum Angiense ubi praevalebant Haeretici et hactenùs latuerant, fugerunt ad Montes Hanoniae circa mensem Octobris 1580 et conduxerunt ibi Domum pro uno anno a festo Andreae hujus anni ad idem festum usque anni 1581 pro 250 Libris. conduxerunt et Granarium a Confratribus S^{ac} Christinae non procul a portâ de Nimij pro termino trium annorum pro quo (inquit) tenebimur quotannis numerare 20 Libras turon, expirabit primus annus in festo S. Andreae 1581. Refugium Angiense per partes varijs elocarunt, Joannes Pletincx elocavit Capellam, cameram illi attenentem cum Caveâ etc; sonibus incipientibus in vigiliâ nativitatis Dni 1580.

Cum autem Montibus habitaret D. Nicolaus noster, ibi scripsit Registrum Reddituum hujus Domûs annis 1580 et sequenti: quod adhuc extat nitido Charectere scriptum.

Illis autem absentibus nostris hoc anno 1580 Haereticorum operâ, totus pagus Herinensis incendio conflagravit, et in quadragesimâ feria secundâ ante Palmas 1581 Ecclesia parochialis.

20 octobris 1584 D. Nicolaus noster institutus est Rector Domûs nostrae Hollandiae dictae vel Montis S^{ac} Gertrudis ad confines Brabantiae, ad quam illi ante 10 May 1585 accessus non patuit, illâ tantum die venit Bredam, ut scribit in suo manuali Bredae scripto, et addit: Et hic notandum quod cum ego venissem Bredae anno 1585 a Capitulo generali Rector Domûs

missus, ubi intellexi Domum multis gravati debitis quae diversis Rebellibus debebantur Antverpiae, in Monte S^{ae} Gertrudis et alijs locis, profectus sum ad Exercitum Regis propè Antverpiam ubi tum castra fixerat Dux Parmensis: cui exhibuimus Libellum supplicem super hujusmodi debitis, in eum finem, ut Rex in quem jure fisci hujusmodi debita devoluta erant; nobis condonaret quod et fecit; ut patet per quittantiam super ijs concessam quam habemus. Sed quia vidi Adrianum van den Wijngaerde semper mansisse fidelem et sincerum; de consensu D/ Vicarij, Arnoldi, et Procuratonis; numeravi illi ad bonum computum 18 Rhenenses.

Anno 1589 (scribit in dicto manuali Bredae) in profesto Divae Gertrudis fuit civitas Montis S. Gertrudis obsessa ab statibus Hollandiae usque ad 7^m aprilis, quo die Dux Parmensis Bredam venit cum Exercitu: quo cognito, Hostes fugam inierunt et obsessi, Regi equissimis acceptis conditionibus sese dederunt traditâ civitate 15^a aprilis, et addit: Benedictus Deus !

hâc die fluvium trajecit ad Montem S^{ae} Gertrudis, et in Civitate ob illius reductionem, biberunt in prandio Tria pocula vini et in caena poculum vini rubri: pro quo (addit) solvi 16 solidi. In eodem suo manuali Bredae scripto, scribit anno 1591 sequentia: In mense augusto cum essem in itinere ab Hooghstraten versus Montem S. Gertrudis, et esset nox valde pluviosa, itaut Cataractae caeli aperiré viderentur, nec esset spes amenioris aurae conversus ad Dominum, votum feci Domino: quod si nobis redderetur aeris serenitas, quod ego facerem cantari missam de B^a Matre Anna, musicè. quo voto emisso, statim ante mediam horam reddita est nobis serenitas et clara phaebus: et ego voti reus, curavi cantari missam musicè de praefatâ S. Matre Anna, ratione cujus, ego numeravi cantoribus 3 Libras.

supra scripta satis laeta sunt, sed dolendum quod scribit in memorato manuali: anno inquit 1593. Marty 28^a civitatem Montis S. Gertrudis, Rebelles Haeretici iterato obsederunt usque ad festum S. Joannis baptistae; quo die tractatum de deditione fuit, et posterâ die reliquimus Civitatem Hosti. alibi invenio scriptum quod obsessi sic restiterint Principi Mauritio obsidenti ut tres Gubernatores Civitatis in obsedione fuerint occisi. An tunc D Nicolaus Prior iterum Bredam confuerint et an illa Civitas p^{er} illo tuta fuerit ignoramus. sed Prior mansit semper nomine ad Cartam usque 1595 quae habet: Et quia Domus Hollandiae non indiget alis Priore, D Nicolaus ultimus Prior dictae Domûs resideat in Domo Capellae suae Professionis, quem ab officio Prioris absolvimus.

Vidimus superius quod circa Pascha 1578 in hâc domo Capellae cessaverit divinum officium in cantu celebrari nec fuisse Domum hanc a fratribus nostris habitatam ab illo anno usque ad annum 1593 circa festum S. Joannis Baptistae . ab illo festo usque ad profestum S. Brunonis 1596 celebravimus (inquit) divinum officium in sacello B^{ae} Mariae anteriore. hoc autem eodem anno 1596 in profesto S. Patris nostri Brunonis, incepimus iterum divinum officium cum cantu persolvere et hoc in Choro Conversorum qui (addit) modo est Chorus noster. incepimus autem a vespers. haec in Registro Litterarum in membrana sub. 1344 notato: in Procuraturâ

Huc reversus noster D. Nicolaus non mansit otiosus, nam hoc quietis suae anno 1595 et sequenti, scrôpsit Registrum Reddituum nostrorum in Aheren.

Anno autem 1597, 23^a Februarij loco D. Conrardi Graet Procuratoris, pro tertiâ vice hic institutus est Procurator.

Anno 1598 declaratâ pace inter Regem nostrum Hispaniae et Regem Galliae et concessâ Hispaniarum Principe Isabellâ Clarâ austriaco Principi Alberto cum his regionibus in matrimonij doctern, fecimus a civitate Montensi huc transferri mobilia et ornamenta Ecclesiae nostrae et Libros et Chartas Procuraturae et similia quae illuc a periculis servanda translata fuerant.

Posteris suis D. Nicolaus nihil ignoratum relinquere volens, scribit in Registro quodam notato ad 1508, de anno 1600 sequentia quae licet ad rem nostram non videantur pertinere; equidem hic notanda judicavi. Hoc inquit anno 1600 fuit valde vehemens gelu et intensum, quod duravit ferè a festo S. Agnetis usque ad Octavas Paschae quae celebrabatur 9^a aprilis; itaut in vigilia et ipso die Paschae multa nix operuerit terram ad altitudinem pedis, similiter et in ipsis octavis et postri die octavarum; et fuit ijs dem diebus tam vehemens gelu quod multae arbores obriguerint et congelatae sint, eoquod propter spissitudinem nivis, non posset gelu intrare terram in tantum, quod hoc anno non habuimus unum acinum, prunum, cerasum; sed nec unam nucem: pauca admodum pira. sic et sequenti anno 1601 duravit gelu per totam quadragesimam usque ad Dominicam Palmarum 15 aprilis quo tempore adhuc nix operiebat terram, ita quod nec anno hoc habuimus vix unum acinum; cerasa pruna pira et poma habuimus perpauca

Initio hujus anni 1600 D. Nicolaus Huart Procurator, laboribus fractus et senio confectus, quietem obtinuit a curis Procuraturae

absolutus et potuit se ad felicem mortem preparare quae ei advenit 10 may 1602. Venerabilis hujus viri obitus describitur in Libello qui intitulatur Indiculus Martyrum Ordinis Cartusiensis qui M.S. est in Bibliotheca D Prioris Bruxellensis, his verbis : V.P. Nicolaus Huardus prof. et antiquior et alias Prior domus Capellae Ziriczeae et Hollandiae, qui multis superatis laboribus et Haereticorum periculis 47 annis vixit religiosè in ordine. M.S. hic libellus concordat cum Necrologio Cartusiae Borboniensis. Habuit Missam de B^a Marià per Chartam 1603.

D. Conrardus Graet Monachus professus hujus D^s in die S^s Lini Papa 23 septembris 1572, natione Bruxellensis ordines minores recepit in illa Civitate anno 1573, sicut et subdiaconatum 1574. Primitias cantavit A^o 1576. anno autem 1578 cum alys hujus Domus Monachis, haereticis in his partibus praevallentibus solum relinquere coactus fuit; missus verosimiliter ad aliam Provinciam Allemanniae ut caeteri. Unde fuit revocatus ut in hac Domo Procuraturam ageret loco D. Nicolai Huart ad Rectorem Domus Hollandiae translati circa initium anni 1585 : subsigant equidem se ut Procurator anno 1588, nec creditur quod alius interfuerit. Hanc notam hic adjungo quia D. Henricus Cuyckius Theologiae Doctor Episcopus Ruremundensis qui multa egregie scripsit de hoc infelicissimo aevo quo vivebat; scribit quod sequitur in Epistolà paraenitica, opusculo Lovany impresso anno 1596. Scribit autem hic de anno 1586 : Circa medium (inquit) quadragesimae hospitatus est Prior Cartusianorum Bruxellensium Thenis apud D. Henricum Boxhoren tunc Pastorem et Decanum Christianitatis ibidem, qui habebat fratrem in Domo Capellae professum D. Gasparum uterque Boxhoren retrò respexit, vovit uterque, neuter datam Deo fidem servavit : nec mirum ; a carnis petulantia et ijs vitijs ac periculis quae continentiae in futuro contraria sunt desertà violatàque primà fide, in profundum, et in damnationis praecipitium uterque descendit. sed hoc ad damnationis cumulum vertetur Henrico Boxhorinck, quod ille Gasparum fratrem suum Cartusianum Monachus et Sacerdotem, cum post apostasiam carcere semel iterumque resipiscens punitus fuisset, et ad extremum Praefecto Cartusianae familiae in qua degebat atque itidem aeconomo, Toxicum obtulit hauriendum; ad carnis libertatem et ad incaestas nuptias cum Antverpianà quadam faeminà incundas seduxit. Sybil-

LM 038 (478)

linae hoc Litera Thenas ab eà missae testantur, quas (addit) mihi redditas domi asservo.

An illa quae hic scribit auctor ille in suis circumstantijs omnibus vera sint facile potest judicari. nam diu ante hunc annum et longè post, non fuit hic professus Monachus vocatus pronomine Gaspar; cognomen Boxhoren vel Boxhorinck non datur inter professos hujus Domûs Capellae. Toxicum autem offerre Priore et procuratori hujus Domûs qui illo anno erant Adrianus Dorpius et Conrardus Graet, non potuit; quia aberant et Domus haec deserta : cers is professis. Si Cartusianus fuerit ille nequam, pessimè ergo scribit quod fuerit hujus Domûs Capellae professus, quod certò falsum est ex relatis. Habuimus quidem et videbimus infrà post aliquot annos unum ex nostris professis deviantem *illo* incarceratum, sed vocabatur Eustachius de Bertechamps, qui omnino ad se reversus est, hujus nomina differunt nimis ab alys.

Noster hic Procurator D. Conrardus cum jam ad hanc Domum redijsset è Domo Hollandiae D. Nicolaus Huaert ab anno 1595 et restitutus Procuraturae pro tertià vice 23 feb: 1597 absolutus est. unde petijt per Litteras a V.P. Visitatore mutationem ad aliam Domum, et ab illo responsum accepit quod hic adjungo ut ex eo bona fama D Conrardi videatur.

S.P. Venerabilis in Christo, Dñe Confrater dilectissime accepi Literas tuas ex quibus intellexi dolenter, factam mutationem officij tui. fateor equidem mihi non placere . tam preceps consilium et velle me fuisse praemonitum; nec insulto me V. Priorem vestrum tale quippiam facere aggressum esse : sed quia statuta ord^e nostri ejusmodi potestatem concedunt et permittunt Prioribus, nec in eà re visitatores consulere tenentur : oportet habere patientiam et ea quae facta sunt de manu Dei accipere, imo etiam gaudere quod a tot molestijs distractionibus et maximis diffecultatibus liberatus, ad quietis portum et amicam solitudinem professioni nostrae propriam redieris. Quod verò petis ut de aliâ Domo tibi provideam pro tuâ majori quiete et consolatione: faciam id lubens et facile; sunt enim plures Domus ubi tua praesentia et conversatio grata erit et chara. Sed paululum expectandum est, donec capitulum gle fuerit celebratum, in quo cum alia nonnulla de Provinciae Domibus et personis, tum etiam de vobis aliquid ordinabitur. Itaque tantisper patienter feras istam in domo professionis tuae residentiam, exercens te in cordis stabilitate mentisque quiete et tranquillitate. Ego tui mamor ero et vos juvabo, consolabor et promovebo quantum in me fuerit;

diligo enim charitatem vestram ex animo et in visceribus Jesu Christi vos complector: rogans ut in sanctis sacrificijs et orationibus, mei peccatoris memoriam non deponatis: saluto etiam peramanter D.N. cujus Literis hoc tempore non vacat respondere habiturus tamen earum rationem et suo tempore prosnectunis utilitati Domûs vestrae cum Dei gratiâ et authoritatè Capituli generalis. Bene valeas V.P.C. in Christo Jesu. In festo Mathiae apostoli A° 1597.

Stetit promissis V. P. Visitor nam eodem anno per Cartam sequentis Capituli cum ad se vel Domum Bruxellensem venire fecit; ubi anno sequenti Papyrus ad illum misimus, in quâ imprimeret officia nova sanctissimi nominis Jesu, S.S. Trinitatis et Transfigurationis Domini nostri pro Choro nostro, quod et ibi fecit.

Initio autem anni 1600 cum D. Nicolaus Huart Procurator hujus Domûs propter senium fuisset absolutus, noster D. Conradus ad Domum hanc suae professionis fuit revocatus et Procuratura restitutus sub D. Adriano Dorpio Priore, et in hoc officio mansit ad mortem usque quae accidit 2^a septembris 1608 Testimonium quod de eo dat Wallius Bruxellensis in suis annalibus qui et cum illo Bruxellis habitaverat, breve est, sed multum dicere videtur: Vir inquit puis, et zelator ordinis.

D. Cornelius de Dyer monachus professus hujus Domûs. de quo antiquum Calendarium habet ad 12 Octobris verba sequentia: qui (inquit) 47 annis laudabiliter vixit in ordine, et nunquam mutavit Cellam. debuit ergo professionem emisse circa añ 1553 hoc clarum est, sed secundum illud quod sequitur non potest conciliari cum historia istius temporis, certum est enim quod Domus haec a suis habitatoribus deserta fuerit ab anno ferè 1578, quo ut habemus in Registro Litt° 1344 notatum; circa festum Paschae cessavit hic divinum officium; ad annum usque 1593 circa festum S. Joannis Baptistae, cum incepit divinum officium iterum a fratribus reversis celebrari: nec est vero simile quod hic solus in suâ cella manserit absentibus alijs omnibus. Ideo existimandum est quod calendarium dicere velit quod per 47 annos simplex Religiosus et Cellita in ordine vixit hic et alibi. obyt autem 12 octobris 1610.

(1504) Ch Mo 39

D. Hieronimus Weits Monachus professus Domûs Ste Audomari, qui ante ingressum ordinis fuit nobilis et junctus matrimonio, ex quo filiam habebat quae postea duxit virum

(1122) HF Mo 44

quemdam nobilem qui Patrem suum D. Hieronimum quandoque in itinere comitabatur. postquam autem exercuisset varijs temporibus in suâ provinciâ officia varia et fuisset vicarius in suâ Domo et in Domo Tornaci et vicarius monialium Gosnay, Procurator in suâ Domo, Prior Domûs monachorum Gosnay et Prior in propria sua Domo Sts Audomari; vir jam provectae admodum aetatis, per Cartam Capituli generalis ad Prioratum Domûs hujus Capellae translatus est anno 1614, sed non diu hic praefuit nam obijt anno 1616 quartâ decimâ septembris.

D. Adrianus van den Dorpe Ninovita monachus prof^s hujus Domûs circâ annum 1566; sed anno 1578 propter haereticos cum alys ad exterâs Domos exulare compulsi, missus fuit ad Domum Erffordiae ubi non diu post factus est Procurator. Anno autem 1580 per Cartam Capituli nominato hujus Domus Capellae Priore D^o Lamberto van Rotselaer sed ante adventum Cartae in Provinciâ, defuncto; D. Adrianus per P. Visitatorem è domo Erffordia evocatus est, et hujus Domus institutus est Rector, in quâ diu residere non potuit, quia hoc eodem anno ut superius vidimus in V.P. Huart Dominicâ infra Octavas B.V. Mariae fuit exustum nostrum monasterium vel maxima pars illius ab haereticis qui praesidium habebant in Ninive junctis Angiensibus sicut et totus Pagus Herinensis, Ecclesia vero Parochialis Herinensis anno 1581 feriâ 2^a ante Palmas. Videri potest et supra in Pr Huart qualiter P. Rector cum eo coactus fuerit fugere ad Montes Hanoniae ibique ad habitandum Domum conducere pauperrimè certè nutriti ac vestiti: nam status Domus quem composuit anno 1581 indicat summam totam Receptorum hoc anno 678 florenorum 13 assium. Hortatur illum Capitulum nostrum generale anni 1581 in Carta his verbis: Rectori D. Capellae ò fit mia; quem hortamur in Domino ut restorationi Domûs cum opportunum fuerit, sedulo invigilet. Anno sequenti 1582 adhuc Montibus haerens per Capituli Cartam ex Rectore nominatus est Prior quem hortamur (inquit) ut datâ opportunitate restorationi dictae Domûs viriliter insistat: quod illo tempore certe valde difficile erat, nam totum quod hoc anno ex proventibus Domûs recepit ascendit ad 620 florenos et aliquot asses cum quibus ultra dubium ipsi vix sustentari poterant, indigebant namque omnibus, nam et infert pro Cerevisiâ et granis 105 florenos, pro herbis 4 fl. et 14 asses, pro lignis 15 fl: 9 asses, etc. non loquitur de piscibus, qui certè illis rari erant. aderat illis semper Honestus Juvenis Adrianus Cosyns natus in Appeltère qui cum illis ex Civitate Montensi tandem Angiam

✓ (34) Ch. D. cos

(307)

venit ubi in Domo nostrâ vel Refugio habitarunt ubi et receptus est Donatus et contraxit 12 Januarij 1585 cum antea 10^a scilicet January fecisset suum Testamentum cujus Copiam hic describere volui ut videant posteri quam miserabilem et pauperem vitam hoc in felicissimo tempore duxerint et D. Adrianus van den Dorpe et D. Nicolaus Huart: et curiositatis causâ.

In den naeme des Heeren Amen. By desen iegenwoordighen Instrumente zy eeniegelyck notoir en openbaer, en sonderlinghe diet souden mogen aengaen, oft competeren; dat desen Tienden dagh der maent der maendt van Januario Anno Dñi nostri Gregorij 13 divinâ providentiâ Papae anno 13° Indictione 13° et 1585, is compareert voor my notaris apostolicus en by den kyserlycke majesty geadmitteert, en getuygen hier ondergenoemt Adriaen Cosyns Cornelis sone van Appelterne in Vlaenderen oudt synde 25 Jaren oft meer, hebbende syn volle verstant, goede memorie, fracy en gesont (Godt lof) en oock by synen eygen vryen wille onbedwonghen syns selfs synde in geen en bedwanck bandt ofte profes synde, Considererende ende wel overleggende de cranckheyt ende broosheyt van de menschen en aenmerckende dat op dese boose werelt niet en is dan bedrogh ende ziel verlies, ende om dat hij soude moghen Godt almachtigh bequameelyck dienen, mits dat het Goet een groot affrecken is van Godt ende synen dienst ende de menschen brengt tot menigherlye sonden: zoo wilt hij disponeren en ordineren, en mits desen disponeert en ordeneert van alle syn goet dat hem verschenen is oft noch moght verschynen hier naer; en dat by Testamente en uyttenen wille, begeirende dit selve Testament Stadt te grypen ende van valeur te syn van stonden aen sonder eenigh wederroep van desen moghen naermaels te doene; wederroepende alle Testamenten voor desen gemaect ofter eenighe gemaect waere t' welck niet en is geweest: En ordeneert dit irrevocabele Testament in formen en maniere hier naer volghende,

Eerst Godt almachtich, de reyne Maghet Maria, alle Godtslieve Hylighen, synen goeden Inghel; nu ter tydt, in de ure des doots ende naer syne doot; zyne ziele beveelt hy Godt almachtigh - biddende hem te ontfangen in synen Rycke; het Lichaem de hylighe aerde daert den Prior van de Chartroyen best believen sal.

Item begeirt dat alle syne Schulden betaelt worden ofter eenighe waeren.

Item ofter eenigh onrechtveerdigh goet oft qualyck verkregen bevonden waere (t' welck hy niet en meent) dat begeirt hy wederom gerestitueert te zyne.

Item aengaende syn erfelyck goet, mits dat hy luttel oft geene -

vrienden ofte naer maghen en heeft die soudē succederen, in sulken goet oft Erven die hem Godt almachtigh verleent heeft en hem verstorven syn by den overlede van syn vaeder en moeder, en dat - ter gemeenelyck twist haet nydt ende processen uyt spruyten; en dat hy overpeyst ende bekent den deught jonst ende vriendtschap die hy ontfāen heeft ende noch dagelycks ontfanghende is, te weten onderhouden als van Montcosten Cleederen en alle dinghen die hem nootsaeckelyck hebben geweest alle desen benauden tydt acht jaren lanck duerende continueel oft daer ontrent, ende meer andere redenen hem daer toe moverende niet ondanckbaer en onbekint wesende, ende oock aenmerckende de conversatie ende goet leven en godtvruchtigh van de Eerw en goede vrienden Heer Adrianus Dorpius Prior ende Nicolaus Huart Procurator van het Godtshuys ende Convent van de Cartuysers in de prochie van Herne in Henegauwe Bysdom van Camerycke geheeten ter Capelle

Maeckt ordineert ende geeft, in alle maniere forme voeghe; dat hy doen can oft mach, tsy by onderffnisse oft ondersints, eenwerfs anderwerfs en derdewerfs, geene actie meer daer aene van nu voortāen reclamerende; aen de voors Eerw Paters en Convente alle dese partien van Erven hier verclaert, ende dat omme haeren vryen eyghen wille met te doene; tsy vercoopen verwisselen vermangelen, alieneren, vervreemden; zoot henlieden best sal geleghen syn tot haerlieder meest oorboor ende profyte.

Ende dat om dat den tydt soo benaut is, en dat hy wel weet dat den voors Eerw en discrete Paters groot gebreck by haerlieder goet geleden hebben, mits dese inlandighen oorloghen, ende dat den Mont kosten boven maeten diere is en de erfgronden niet veel weerd en zyn, en oft hyse selve verkochte qualyck soude hem daerop konnen bedraghen ende onderhouden van alles dat hem van noode soude moghen syn; en hadde hy by de voorschreve Paters niet geweest desen quaden benauden tydt geduerende, hy saude gelyck meer andere (Godt betert) van gebrecke vergaen hebben ende gestorven. Dit syn de partien van Erve die hy haerlieder geeft in recompense.

Eerst t' Appelterre

De Stede met een ovenbueree opstaende groot synde Een Dagwt en half comende met een zeyde aent goet van Hangereel etc
Item noch Een Dagwt liggende op Deygem veldt comende etc
Item noch Een dagwt en half Lants liggende int midden de Wildere Cauter daer den voetwegh van Ninove naer Geertsberge door loopt etc
Item noch een half Dagwt Lant opt selve Veldt comende etc
Item noch twee Dagwt Lants liggende opt selve veldt etc
noch Een half Dagwt Lant liggende op de NederCauter etc

Item noch Dry Lynen Landt liggende opt molenveldt etc

Item noch een half Dagwt liggende opt Appelterre veldt etc dit is uyt
gegeven voor de Rente aen Hector van der Haghen.

Item noch 30 Roed' Landts op Taenvelt gelegen etc

Item noch een half Dagwt meersch in den Broeckmeersch gelegen

Item noch 3 Lynen daer de Beke nisschen loopt etc

Item noch 5 Lynen meersch liggende te Woutershove geheeten de
Spillemaecker comende etc

Item noch een Dagwt en half meersch gelegen op den Dendermeersch etc

Item noch Twee Dagwt meersch liggende te Nederstraete comende etc

Item noch een Stede Een half Bunder groot te Craeyenbroeck etc

Item noch op Oultre Dry dagwt Lants liggende op den Hooghen
Cauter comende etc

Den voors Testateur als hy het Godtshuys van de Chartroosen bo=
ven genoempt voorsien heeft van alsulcken partien van Erven
boven gespecificeert, wel wetende dat den gemeenen armen Huys=
lieden van den Dorpe ende Prochie van Appeltenre niet en be=
hooren vergeten te syne, aengesien dat hy syn goet geeft ende
distribueert tot Godt en synen dienst, ende die almoessen gedaen
binnen syn leven syn Godt almachtigh eene welrieckende offeran=
de de sonden blusschende gelyck het water het vier, ende dat dé
arme Luyden syn den levenden Tempel van den H^e Geest. daer
toe oock door den H^e Geest beroert ende gemoveert synde; uyt
synen eyghen vryen wille; geeft maeckt disponeert en ordi=
neert aen den gemeente Huysaermen van de voors Prochie van
Appeltenre dese partie van Erve hiernaer volgende, te weten:
Een half Dagwt Lant liggende op den Luyperdaeeveldt etc
Ende dat geeft hy in alle maniere formen al boven oock als
Donatie ofte gift tusschen de levende gedaen, int Latijn dona=
tione inter vivos etc

En ofte geviel dat hem hiernaer noch eenigh Goet verstorven
t' zy erfgront oft roerende Haven begeirt hy daer af van den
Erfgront syn leven lanck syn gebruyck te hebben, om hem daer
mede t' onderhouden, ende naer syne doot maecket ende gevet
aen de Eerw Prior en Procurator voors en aent Covent voorgende
en van de ruerende haven begeirt hy die te ontfaen ende daer
mede te doene naer synder discretie; ende naer syn overlyden van
dese wereldt ofter iet bevonden waere by hem: dat zy ten profyte
van het Godtshuys voorschreve

Ende om dat soude moghen volcomen van poincte tot poincte
alle dat boven verclaert es, soo begeirt dat dese voors ordinantie
dispositie eb uytterste wille, wet weerdigh zyn en in valeur